

V Bruseli 30. 8. 2019
COM(2019) 405 final

2019/0184 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise Dohody medzi Európskou úniou a Bieloruskou republikou o zjednodušení udeľovania víz v mene Európskej únie

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

V kontexte samitu Východného partnerstva v máji 2009 EÚ opätovne potvrdila svoju politickú podporu úplnej liberalizácii vízového režimu v bezpečnom prostredí a presadzovaniu mobility uzatvorením dohôd o zjednodušení udeľovania víz a readmisii s krajinami Východného partnerstva. Dohoda o zjednodušení udeľovania víz by v súlade so spoločným prístupom k tvorbe politiky EÚ v oblasti zjednodušenia vízového režimu, dohodnutým na úrovni Výboru stálych predstaviteľov vlád členských štátov (COREPER) v decembri 2005, nebola uzavretá bez uzatvorenia dohody o readmisii.

Na tomto základe Komisia 12. novembra 2010 predložila Rade odporúčanie, aby pre ňu vydala smernice na rokovania s Bieloruskou republikou o dohode o zjednodušení udeľovania krátkodobých víz a dohode o readmisii osôb s neoprávneným pobytom.

Na základe poverenia Rady z 28. februára 2011¹ sa v Bruseli 12. júna 2014 oficiálne začali rokovania s Bieloruskou republikou.

Ďalších päť kôl rokovaní sa uskutočnilo 24. novembra 2014 v Minsku, 12. marca 2015 v Bruseli, 20. júna 2017 v Minsku a 11. októbra 2018 a 26. marca 2019 v Bruseli. Hlavní vyjednávači parafovali znenie dohody 17. júna 2019 prostredníctvom výmeny e-mailov.

Bielorusko, Európska únia a sedem zúčastnených členských štátov (Bulharsko, Rumunsko, Litva, Poľsko, Maďarsko, Fínsko a Lotyšsko) medzitým 13. októbra 2016 podpísali spoločné vyhlásenie o partnerstve v oblasti mobility.

Od 12. februára 2017 sú občania Európskej únie pri vstupe na územie Bieloruskej republiky a pobyte na tomto území v trvaní najviac 5 dní oslobodení od vízovej povinnosti za predpokladu, že hranicu prekročia na medzinárodnom letisku v Minsku. Toto obdobie bezvízového pobytu bolo 24. júla 2018 predĺžené za rovnakých podmienok na 30 dní. V prípade pobytov, ktorých dĺžka presahuje 30 dní a nepresahuje 90 dní (v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia), sa dohoda bude uplatňovať recipročne.

Členské štáty boli vo všetkých fázach rokovaní pravidelne informované a zúčastňovali sa na konzultáciách v príslušných pracovných skupinách Rady. Konečný návrh znenia dohody sa poskytol pracovnej skupine pre víza a 5. apríla 2019 sa zjednodušeným písomným postupom všeobecne schválil.

Európsky parlament bol o ukončení rokovaní o oboch dohodách týkajúcich sa zjednodušenia udeľovania víz a readmisie informovaný 17. apríla 2019 listom generálneho riaditeľa GR pre migráciu a vnútorné záležitosti adresovaným predsedovi Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. K listu boli priložené znenia návrhov oboch dohôd.

V navrhovanom rozhodnutí o uzavretí dohody sú stanovené nevyhnutné vnútorné opatrenia na praktické vykonávanie dohody. Osobitne sa v ňom stanovuje, že Komisia, ktorej pomáhajú odborníci z členských štátov, zastupuje Úniu v spoločnom výbore pre zjednodušenie vízového režimu zriadenom na základe článku 12 dohody.

Pripojený návrh predstavuje právny nástroj na uzavretie dohody. Rada rozhodne kvalifikovanou väčšinou.

¹ Rada 2. marca 2015 zmenila smernice na rokovania tak, aby zahŕňali možnosť pozastaviť oslobodenie od vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických pasov z väčšieho množstva dôvodov, než sa uvádza v štandardných ustanoveniach o pozastavení, napr. z dôvodov týkajúcich sa ľudských práv a demokracie, ako aj z dôvodu zneužívania uvedeného oslobodenia od vízovej povinnosti.

2. CIEĽ A OBSAH DOHODY

Cieľom Dohody medzi Európskou úniou a Bieloruskou republikou o zjednodušení udeľovania víz (ďalej len „dohoda“) je na základe reciprocity zjednodušiť udeľovanie víz občanom Únie a Bieloruska na účely plánovaného pobytu v trvaní najviac 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia.

Komisia sa domnieva, že ciele stanovené Radou v smerniciach na rokovania boli dosiahnuté a návrh dohody je pre Úniu prijateľný.

Konečný obsah dohody možno zhrnúť takto:

- rozhodnutie o udelení alebo neudelení víza sa v prípade všetkých žiadateľov o udelenie víza bude musieť prijať v zásade do 10 kalendárnych dní. Túto lehotu možno predĺžiť na 30 kalendárnych dní, ak je potrebné ďalšie preskúmanie. V naliehavých prípadoch možno lehotu na prijatie rozhodnutia skrátiť na dva pracovné dni alebo menej. Pravidlom je, že žiadatelia o udelenie víza môžu dostať termín schôdzky na podanie žiadosti o vízum v lehote dvoch týždňov od dátumu požiadania o túto schôdzku a v naliehavých prípadoch okamžite alebo bez dohodnutého stretnutia,
- vízový poplatok za spracovanie žiadostí podaných občanmi Európskej únie a Bieloruskej republiky má stanovenú výšku 35 EUR. Tento poplatok sa bude týkať všetkých žiadateľov o udelenie víza. Od vízového poplatku sú úplne oslobodené tieto kategórie osôb: deti vo veku do 12 rokov, osoby so zdravotným postihnutím, blízki príbuzní, členovia oficiálnych delegácií zúčastňujúci sa na činnostiach vlády, žiaci, študenti vrátane študentov postgraduálneho štúdia, zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti, humanitárne prípady a účastníci vedeckých, kultúrnych a umeleckých aktivít a športových podujatí,
- ak sa zmluvné strany rozhodnú spolupracovať s externým poskytovateľom služieb okrem iného pri zhromažďovaní žiadostí o udelenie víza, poplatok, ktorý sa má externému poskytovateľovi služieb zaplatiť, nesmie presiahnuť 30 EUR. Zachováva sa možnosť občanov zmluvných strán podať žiadosť priamo na konzulátoch, pokiaľ je to možné, napr. ak je k dispozícii dostatočný počet zamestnancov na to, aby sa zvládla pracovná záťaž a splnili sa povinnosti stanovené v dohode,
- dokumenty, ktoré sa majú predložiť v súvislosti s účelom cesty, sa zjednodušili pre tieto kategórie žiadateľov: blízki príbuzní, podnikatelia, členovia oficiálnych delegácií, žiaci, študenti vrátane študentov postgraduálneho štúdia, účastníci vedeckých, kultúrnych a športových podujatí, novinári, návštevníci vojenských a civilných cintorínov (vrátane príbuzných), zástupcovia občianskej spoločnosti, príslušníci slobodných povolání, ktorí sa zúčastňujú na medzinárodných výstavách, konferenciách, sympóziách, seminároch alebo iných podobných podujatiach, vodiči medzinárodnej nákladnej a osobnej dopravy, účastníci oficiálnych výmenných programov partnerských miest, osoby cestujúce zo zdravotných dôvodov, osoby zúčastňujúce sa na medzinárodných športových podujatiach, členovia posádok vlakov, chladiarenských vozňov a lokomotív a účastníci oficiálnych programov cezhraničnej spolupráce EÚ. V prípade týchto kategórií osôb sa na účely preukázania účelu cesty smú požadovať len doklady uvedené v dohode. Pravidlom je, že sa nesmie vyžadovať žiadne ďalšie odôvodnenie, pozvanie ani potvrdenie stanovené v právnych predpisoch členských štátov alebo Bieloruskej republiky,
- zavádzajú sa aj zjednodušené kritériá udeľovania víz na viac vstupov pre tieto kategórie osôb:
 - a) členovia národných a regionálnych vlád, parlamentov a súdov, stáli členovia oficiálnych delegácií, manželskí partneri a deti navštevujúci občanov Európskej únie s oprávneným pobytom na území Bieloruska alebo občanov Bieloruskej republiky

s oprávneným pobytom v členských štátoch, alebo občanov EÚ s pobytom na území členských štátov, ktorých sú štátnymi príslušníkmi, alebo občanov Bieloruskej republiky s pobytom na území Bieloruska: víza na viac vstupov s platnosťou päť rokov (alebo kratšou, ak je zámer pravidelne cestovať zjavne obmedzený, napríklad ak je dĺžka trvania ich mandátu alebo povolenia na oprávnený pobyt kratšia);

- b) účastníci vedeckých, kultúrnych, oficiálnych výmenných alebo cezhraničných programov a medzinárodných športových podujatí, novinári, študenti, členovia oficiálnych delegácií, zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti, príslušníci slobodných povolání, ktorí sa zúčastňujú na medzinárodných výstavách, konferenciách, sympóziách, seminároch alebo iných podobných podujatiach, vodiči medzinárodnej nákladnej a osobnej dopravy, posádky vlakov a osoby, ktoré cestujú pravidelne zo zdravotných dôvodov: víza na viac vstupov platné 1 rok;
 - c) rovnaké kategórie ako v písmene b): víza platné najmenej dva roky a najviac päť rokov (za predpokladu, že počas predchádzajúcich dvoch rokov legálne využívali víza na viac vstupov s platnosťou jeden rok, pokiaľ potreba alebo zámer cestovať často alebo pravidelne nie sú zjavne obmedzené na kratšie obdobie);
- občania Európskej únie a Bieloruskej republiky, ktorí sú držiteľmi platných biometrických diplomatických pasov, a držiteľia platných preukazov EÚ sú oslobodení od vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch. V apríli 2015 predložila Komisia prvé posúdenie bezpečnosti a integrity systému vydávania bieloruských diplomatických pasov vrátane ochranných prvkov týchto pasov, pričom výsledok v prípade systému vydávania bol uspokojivý. Za dostatočnú však niektoré členské štáty nepovažovali úroveň zabezpečenia bieloruských diplomatických pasov. Bieloruská republika následne oznámila, že v súlade s najnovšími usmerneniami a odporúčaniami Medzinárodnej organizácie civilného letectva začne od začiatku roka 2020 vydávať biometrické pasy, a súhlasila s obmedzením oslobodenia od vízovej povinnosti len na biometrické diplomatické pasy (dodatočná požiadavka, ktorá sa nevyžadovala v smerniciach na rokovania). V šiestom a poslednom kole rokovaní 26. marca 2019 Bieloruská republika poskytla Komisii aktualizované informácie o systéme vydávania a technických špecifikáciách týchto pasov a zaviazala sa, že najneskôr do októbra 2019 predloží vzor nového biometrického pasu a konečné technické špecifikácie. Za týchto okolností bude musieť Komisia po porade s členskými štátmi vykonať konečné posúdenie systému vydávania pasov Bieloruska pred uzavretím dohody,
 - záverečné ustanovenia poskytujú zmluvným stranám možnosť z akéhokoľvek dôvodu úplne alebo čiastočne pozastaviť uplatňovanie dohody (napr. oslobodenie od vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických biometrických pasov). Toto ustanovenie sa teda vzťahuje na také dôvody pozastavenia, ako sú porušenie alebo zneužitie ustanovenia dohody, napríklad oslobodenia od vízovej povinnosti pre držiteľov diplomatických pasov (článok 10), z dôvodov týkajúcich sa ľudských práv a demokracie (uvedených aj v preambule dohody), ako aj nedostatočná spolupráca v oblasti readmisie a/alebo neuspokojivé vykonávanie dohody o readmisii,
 - v záverečných ustanoveniach sa takisto stanovuje, že dohoda o zjednodušení udeľovania víz môže nadobudnúť platnosť až v deň nadobudnutia platnosti dohody o readmisii,
 - v preambule dohody sa zdôrazňuje dôležitosť základných zásad, ktorými sa riadi spolupráca medzi zmluvnými stranami, ako aj povinností a zodpovedností vyplývajúcich z príslušných medzinárodných nástrojov, ktorými sú zmluvné strany viazané, vrátane dodržiavania ľudských práv a demokratických zásad,

- v protokole sa rieši osobitná situácia členských štátov, ktoré zatiaľ neuplatňujú schengenské *acquis* v plnom rozsahu, a ich jednostranné uznávanie schengenských víz a povolení na pobyt udeľovaných občanom Bieloruskej republiky na účely tranzitu cez ich územie v súlade s rozhodnutím č. 565/2014/EÚ,
- k dohode je pripojené spoločné vyhlásenie o spolupráci v oblasti cestovných dokladov a pravidelnej výmene informácií týkajúcich sa zabezpečenia cestových dokladov,
- k dohode je pripojené spoločné vyhlásenie o harmonizácii informácií o postupoch udeľovania krátkodobých víz a o dokladoch, ktoré sa predkladajú spolu so žiadosťou o krátkodobé víza,
- v preambule a v spoločných vyhláseniach pripojených k dohode je zohľadnená osobitná situácia Dánska, Spojeného kráľovstva a Írska. V spoločnom vyhlásení k dohode sa zohľadňuje aj úzke pridruženie Islandu, Nórska, Švajčiarska a Lichtenštajnska k vykonávaniu, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*²,
- k dohode je pripojené spoločné vyhlásenie o konzulárnom personáli, ktoré má odrážať význam, ktorý zmluvné strany pripisujú dostupnosti dostatočného počtu zamestnancov na svojich konzulátoch pri zabezpečovaní účinného vykonávania dohody.

3. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Tento návrh sa predkladá Rade s cieľom povoliť podpísanie dohody.

Právnym základom tohto návrhu je článok 77 ods. 2 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v spojení s jej článkom 218 ods. 5.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Neuplatňuje sa.

• Proporcionalita

Súčasný návrh neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa, a to podpísanie medzinárodnej dohody, ktorou sa zjednoduší udeľovanie víz občanom Bieloruska a Únie.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh so sebou neprináša dodatočné náklady pre rozpočet EÚ.

5. ZÁVERY

Vzhľadom na uvedené výsledky Komisia navrhuje, aby Rada rozhodla o podpísaní dohody v mene Únie a poverila Generálny sekretariát Rady udelením príslušnej plnej moci.

² Je možné, že preambulu a spoločné vyhlásenie o situácii Spojeného kráľovstva bude treba po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ revidovať.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise Dohody medzi Európskou úniou a Bieloruskou republikou o zjednodušení udeľovania víz v mene Európskej únie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. a) v spojení s jej článkom 218 ods. 5,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Rada 28. februára 2011 poverila Komisiu, aby súbežne s rokovaniami o dohode o readmisii osôb s neoprávneným pobytom začala rokovať s Bieloruskou republikou o dohode medzi Európskou úniou a Bieloruskou republikou o zjednodušení udeľovania víz (ďalej len „dohoda“). Rokovania boli úspešne završené 17. júna 2019 parafovaním dohody prostredníctvom výmeny e-mailov.
- (2) V kontexte vyhlásenia prijatého na samite Východného partnerstva 7. mája 2009 vyslovili Únia a partnerské krajiny politickú podporu liberalizácii vízového režimu v bezpečnom a chránenom prostredí a opätovne potvrdili svoj zámer prijímať postupné opatrenia vedúce k zavedeniu bezvízového režimu pre svojich občanov vo vhodnom čase.
- (3) Účelom dohody je na základe reciprocity zjednodušiť udeľovanie víz občanom Únie a Bieloruska na plánovaný pobyt v trvaní najviac 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia.
- (4) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2000/365/ES z 29. mája 2000, ktoré sa týka požiadavky Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis*¹; Spojené kráľovstvo sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (5) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis*²; Írsko sa preto nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

¹ Rozhodnutie Rady 2000/365/ES z 29. mája 2000, ktoré sa týka požiadavky Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 131, 1.6.2000, s. 43).

² Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

- (6) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (7) Dohoda by sa preto mala podpísať v mene Únie s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu a spoločné vyhlásenia pripojené k dohode by sa mali schváliť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje podpis Dohody medzi Európskou úniou a Bieloruskou republikou o zjednodušení udeľovania víz s výhradou jej uzavretia³.

Článok 2

Spoločné vyhlásenia pripojené k dohode sa v mene Únie schvaľujú.

Článok 3

Generálny sekretariát Rady udelí osobe, resp. osobám, ktoré určí vyjednávač dohody, plnú moc na podpis dohody s výhradou jej uzavretia.

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

³ Text dohody sa uverejní spolu s rozhodnutím o jej uzavretí.